

[IPUB]

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO BANKU SPÓLDZIELCZEGO
w Tomaszowie Mazowieckim w 2019 roku**

Tomaszów Mazowiecki, 2020 rok

Spis treści

Informacje ogólne o działalności Banku w 2019 roku.....	3
Podstawa prawna działania	3
Dane ogólne o Banku	3
Władze Banku	5
Organizacja wewnętrzna Banku.....	12
Przepisy prawa	15
Przyjęte normy (zasady) postępowania.....	16
Aktualna sytuacja finansowa Banku	20
Suma bilansowa.....	20
Główne pozycje aktywów	20
Główne pozycje pasywów.....	21
Fundusze.....	22
Wynik finansowy	23
Bankowość elektroniczna, płatności mobilne i karty debetowe	23
Wskaźniki finansowe i niefinansowe	24
Pozostałe informacje	27
Informacje dotyczące głównych czynników ryzyka i opis zagrożeń.....	28
Przewidywany rozwój Banku.....	36
Informacje dodatkowe.....	39

Zarząd Powiatowego Banku Spółdzielczego w Tomaszowie Mazowieckim działając zgodnie z art. 49 Ustawy o rachunkowości i wytycznymi art. 111a Prawa bankowego, przedkłada Sprawozdanie z działalności Powiatowego Banku Spółdzielczego w Tomaszowie Mazowieckim za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku.

Informacje ogólne o działalności Banku w 2019 roku

Podstawa prawna działania

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim jest spółdzielnią prowadzącą samodzielnie i samorządnie swoją działalność na podstawie obowiązujących przepisów prawa, a w szczególności: Ustawy Prawo spółdzielcze, Ustawy Prawo bankowe, Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz Statutu.

Dane ogólne o Banku

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim rozpoczął działalność 1 października 2000 roku i powstał z połączenia samodzielnie działających pięciu banków spółdzielczych w Będkowie, Budziszewicach, Inowłodzu, Ujeździe i Wolborzu. Spośród wymienionych banków trzy z nich: Będków, Ujazd i Wolbórz to banki o ponad 100-letniej historii. Nowopowstały Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim połączył doświadczenie i tradycję bankowości z nowoczesnym sposobem prowadzenia finansów. Obecnie bank, jako kontynuator idei i tradycji polskiej spółdzielczości bankowej jest przede wszystkim partnerem w realizacji przedsięwzięć mających na celu rozwój lokalnych środowisk, zapewnia bezpieczeństwo gromadzonych środków finansowych, a przede wszystkim jako bank uniwersalny, świadczy szeroki asortyment wysokiej jakości usług finansowych na lokalnym rynku, zapewniając kompleksowe zaspokojenie potrzeb i aspiracji miejscowej społeczności. Bank specjalizuje się w obsłudze klientów indywidualnych, firm, instytucji i rolników stawiając przy tym na profesjonalizm, wysoką jakość działania i realizację podstawowego celu: Liczysz się dla nas...

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez XX Wydział KRS przy Sądzie Rejonowym dla

Łodzi –Śródmieścia w Łodzi pod numerem KRS 0000186741, posiada numery Regon 000503103 i NIP 7730007538.

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowiecki zrzeszony jest w SGB-Banku S.A. w Poznaniu na podstawie umowy zrzeszenia oraz przynależy do Spółdzielczego System Ochrony SGB.

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim zgodnie ze Statutem działa na obszarze województwa łódzkiego oraz na obszarze powiatu grójeckiego, przysuskiego, piaseczyńskiego i m.st. Warszawy.

Przedmiotem działalności banku jest min.:

1. przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
2. prowadzenie innych rachunków bankowych,
3. udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych osobom fizycznym zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania banku lub osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej a posiadającym zdolność prawną, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania banku,
4. udzielanie, w zakresie i trybie uzgodnionym z SGB-Bankiem S.A., gwarancji bankowych i poręczeń osobom fizycznym zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania banku lub osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej a posiadającym zdolność prawną, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania banku,
5. przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
6. operacje czekowe i wekslowe,
7. wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
8. nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
9. prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
10. pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
11. wydawanie kart płatniczych,
12. obejmuje lub nabywa akcje i prawa z akcji, udziały innej osoby prawnej i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, przy czym każdorazowe objęcie lub

- nabycie z wyłączeniem objęcia lub nabycia akcji, praw z akcji lub udziałów banków wymaga uzyskania zgody SGB-Banku S.A.,
13. dokonuje, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
 14. nabywa i zbywa nieruchomości,
 15. świadczy usługi konsultacyjno – doradcze w sprawach finansowych,
 16. świadczy inne usługi finansowe w zakresie wykonywania w imieniu i na rzecz SGB-Banku S.A. określonych w pełnomocnictwie tego banku operacji związanych z obsługą międzynarodowych i krajowych przekazów pieniężnych,
 17. świadczy usługi finansowe w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego, na podstawie umowy agencyjnej,
 18. prowadzi działalność społeczną i oświatowo - kulturalną na rzecz swoich członków i ich środowiska.

Władze Banku

Zgodnie ze Statutem organami Banku są:

- 1) Zebranie Przedstawicieli,
- 2) Rada Nadzorcza,
- 3) Zarząd,
- 4) Zebrania Grup Członkowskich.

Zebranie Przedstawicieli

W dniu 18 czerwca 2019 roku odbyło się Zebranie Przedstawicieli Powiatowego Banku Spółdzielczego, w którym uczestniczyło 40 na 50 uprawnionych do głosowania Delegatów.

Podczas Zebrania podjęto:

- Uchwałę nr 1 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej,
- Uchwałę nr 2 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności w 2018 roku,
- Uchwałę nr 3 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego za 2018 rok,

- Uchwałę nr 4, Uchwałę nr 5 i Uchwałę nr 6 w sprawie udzielenia Członkom Zarządu absolutorium z wykonania obowiązków za 2018 rok,
- Uchwałę nr 7 w sprawie oceny kwalifikacji Rady Nadzorczej,
- Uchwałę nr 8 w sprawie podziału nadwyżki bilansowej banku za 2018 rok,
- Uchwałę nr 9 w sprawie określenia najwyższej sumy zobowiązań,
- Uchwałę nr 10 w sprawie przyjęcia Polityki Ładu Korporacyjnego,
- Uchwałę nr 11 w sprawie przyjęcia Polityki oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej i Rady Nadzorczej,
- Uchwałę nr 12 w sprawie przyjęcia Polityki zróżnicowania członków organu zarządzającego oraz personelu,
- Uchwałę nr 13 w sprawie wyboru delegata na zjazd związku rewizyjnego,
- Uchwałę nr 14 w sprawie uchwalenia kierunków działalności banku na 2019 rok.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Powiatowego Banku Spółdzielczego w Tomaszowie Mazowieckim działała w 2019 roku w składzie:

- Perka Adam – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Skoczylas Marek – Z-ca Przewodniczącego,
- Żak Wiesław – Sekretarz Rady,
- Feja Stanisław – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej,
- Bąbol Roman – członek,
- Bogusławski Andrzej – członek,
- Chała Danuta – członek,
- Dziuba Joanna – członek,
- Drózdź Janusz – członek,
- Karp Jerzy – członek,
- Piechota Tadeusz – członek,
- Pryczek Jadwiga – członek,
- Sadzińska Anna – członek,
- Szymczyk Janina – członek,
- Sobczyk Bronisław – członek.

Rada Nadzorcza pracowała zgodnie z przyjętym planem pracy na rok 2019. W roku sprawozdawczym odbyło się 8 protokołowanych posiedzeń. W posiedzeniach Rady Nadzorczej uczestniczył Zarząd banku a także Kierownik Zespołu ds. zgodności.

Do najważniejszych spraw poruszanych na posiedzeniach Rady Nadzorczej należało:

- zatwierdzenie Planu finansowego na rok 2019,
- zatwierdzenie ogólnego poziomu ryzyka banku,
- wybór pełnomocnika na Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółdzielczej Grupy Bankowej S.A.,
- zatwierdzenie Planu compliance oraz zmian w matrycy funkcji kontroli,
- wyrażenie zgody na udzielenie kredytów dla osób wymienionych w art. 79 ustawy Prawo bankowe,
- zatwierdzenie planu pracy Rady Nadzorczej na 2019 rok,
- odwołanie i powołanie dwóch Członków Zarządu,
- zatwierdzenie Sprawozdania z działalności Komitetu Audytu Rady Nadzorczej za 2018 rok,
- przyjęcie Sprawozdania Komitetu Audytu Rady Nadzorczej z przeprowadzenia przez firmę audytorską badania sprawozdania finansowego banku za 2018 rok,
- dokonanie oceny stosowania przez bank Polityki Ładu Korporacyjnego w roku 2018,
- dokonanie oceny efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- dokonanie oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- dokonanie oceny systemu zarządzania ryzykiem,
- dokonanie indywidualnej oceny odpowiedniości Członków Zarządu oraz kolegialnej oceny odpowiedniości Zarządu,
- dokonanie oceny polityki wynagrodzeń,
- przyjęcie Sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej za 2018 rok,
- dokonanie oceny realizacji strategii i polityk zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową,
- dokonanie oceny realizacji Strategii działania Banku na lata 2016-2018,
- zatwierdzenie Strategii zarządzania Bankiem na lata 2019 – 2021,
- analiza planów kontroli wewnętrznej oraz analiza ustaleń i wniosków z przeprowadzonych kontroli, inspekcji i audytów,
- analiza wyników ekonomiczno-finansowych i sytuacji banku,

- nadzór nad realizacją założeń przyjętych w Planie finansowym,
- nadzór nad zapewnieniem adekwatności i efektywności systemów zarządzania ryzykiem oraz kontroli wewnętrznej,
- opiniowanie projektów uchwał oraz materiałów na Zebrania Przedstawicieli,
- cykliczna analiza sytuacji banku, w tym również kredytów o obniżonej jakości, nadzór nad postępowaniem w windykacji i restrukturyzacji kredytów oraz postępowaniem prac w zakresie kredytów przeklasyfikowanych do niższej kategorii,
- zatwierdzanie zmian w strategiach i politykach normujących pracę w banku,
- zapoznawanie się ze sprawozdaniami Zarządu oraz ocena efektów pracy Zarządu,
- analiza działalności oddziałów banku,
- realizacja pozostałych obowiązków Rady Nadzorczej zgodnie ze statutowymi kompetencjami,
- przyjęcie a następnie złożenie Zebraniu Przedstawicieli sprawozdania rocznego z działania Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza w okresie sprawozdawczym dokonała zmiany w składzie Zarządu banku, tj.:

- w dniu 25.11.2019r. w miejsce członka Zarządu pani Danuty Winkiel, która złożyła rezygnację z pełnienia funkcji członka Zarządu, powołano pana Krzysztofa Jabłońskiego, który objął funkcję w dniu 30.12.2019r.
- w dniu 16.12.2019r. w miejsce członka Zarządu pani Krystyny Adaszkiwicz, która złożyła rezygnację z pełnienia funkcji członka Zarządu, powołano pana Andrzeja Janusa, który objął funkcję w dniu 30.01.2020r.

Powołany zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U z 2017 roku poz. 1089) na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 21 października 2017 roku Komitet audytu działał w 2019 roku w niezmiennym składzie:

- Chała Danuta – Przewodnicząca,
- Skoczylas Marek – Z-ca Przewodniczącego,
- Szymczyk Janina – Sekretarz.

W 2019 roku odbyło się 5 protokołowanych posiedzeń Komitetu audytu. Do najważniejszych spraw poruszanych na posiedzeniach Komitetu audytu należało:

- zaopiniowanie planu ekonomiczno-finansowego za rok 2018 i kwartalne monitorowanie jego wykonania,
- przyjęcie Sprawozdania z działalności Komitetu Audytu Rady Nadzorczej za 2018 rok,
- współpraca z biegłym rewidentem w zakresie badania sprawozdania finansowego banku,
- przyjęcie Sprawozdania Komitetu Audytu z przeprowadzenia przez firmę audytorską badania sprawozdania finansowego banku za 2018 rok,
- udzielenie rekomendacji dla Rady Nadzorczej w przedmiocie zatwierdzania raportów i sprawozdań dotyczących systemu kontroli wewnętrznej, ryzyka braku zgodności oraz systemu zarządzania ryzykiem,
- ocena efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności i ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- ocena funkcjonowania polityki wynagrodzeń osób mających wpływ na profil ryzyka banku,
- ocena zgodności działania banku z Zasadami Ładu Korporacyjnego.

W ramach Rady Nadzorczej banku w okresie sprawozdawczym pracowała Komisja Rewizyjna w składzie:

- Stanisław Feja – Przewodniczący,
- Janina Szymczyk,
- Jadwiga Pryczek,
- Bronisław Sobczyk,
- Danuta Chała

Podstawowym działaniem Komisji Rewizyjnej była kontrola działalności placówek operacyjnych.

Zarząd

Zarząd Powiatowego Banku Spółdzielczego w Tomaszowie Mazowieckim w okresie od 1 stycznia do 29 grudnia 2019 roku pracował w niezmiennym w stosunku do roku poprzedniego składzie:

- Mieczysław Grad – Prezes Zarządu,
- Krystyna Adaszkievicz – Z-ca Prezesa Zarządu ds. handlowych,
- Danuta Winkiel – Z-ca Prezesa Zarządu ds. ekonomiczno – finansowych.

W okresie sprawozdawczym nastąpiły zmiany w składzie Zarządu. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 25 listopada 2019 do Zarządu, po przeprowadzeniu indywidualnej oceny uprzedniej, powołano pana Krzysztofa Jabłońskiego i powierzono mu z dniem 30 grudnia 2019 roku obowiązki Zastępcy Prezesa Zarządu ds. ekonomiczno - finansowych. Na tym samym posiedzeniu Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia z dniem 29 grudnia 2019 roku rezygnacji pani Danuty Winkiel w związku z przejściem na emeryturę i jednocześnie dokonała odwołania jej ze stanowiska członka Zarządu.

W związku z powyższym, Zarząd banku od dnia 30 grudnia 2019 roku pracował w składzie:

- Mieczysław Grad – Prezes Zarządu,
- Krystyna Adaszkievicz – Z-ca Prezesa Zarządu ds. handlowych,
- Krzysztof Jabłoński – Z-ca Prezesa Zarządu ds. ekonomiczno – finansowych.

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 16 grudnia 2019 do Zarządu, po przeprowadzeniu indywidualnej oceny uprzedniej, powołano pana Andrzeja Janusa i powierzono mu z dniem 30 stycznia 2020 roku obowiązki Zastępcy Prezesa Zarządu ds. handlowych. Na tym samym posiedzeniu Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia z dniem 29 stycznia 2020 roku rezygnacji pani Krystyny Adaszkievicz w związku z przejściem na emeryturę i jednocześnie dokonała odwołania jej ze stanowiska członka Zarządu.

W związku z powyższym, Zarząd banku od dnia 30 stycznia 2020 roku pracuje w składzie:

- Mieczysław Grad – Prezes Zarządu,
- Krzysztof Jabłoński – Z-ca Prezesa Zarządu ds. ekonomiczno – finansowych,
- Andrzej Janus – Z-ca Prezesa Zarządu ds. handlowych.

Działania Zarządu podlegają nadzorowi ze strony Rady Nadzorczej.

W okresie sprawozdawczym odbyły się 52 protokołowane posiedzenia Zarządu. Najważniejsze tematy będące przedmiotem obrad posiedzeń Zarządu dotyczyły:

- bieżącej realizacji oraz monitorowania założeń przyjętych w Planie finansowym, zapewnienia adekwatności i efektywności systemów zarządzania ryzykiem oraz kontroli wewnętrznej,
- analizy ustaleń i wniosków z przeprowadzonego w banku audytu IPS,
- matrycy funkcji kontroli,
- wprowadzania nowych produktów i usług, podejmowania działań marketingowych oraz rozwoju placówek banku,
- spraw korporacyjnych i organizacyjnych, wdrażaniu przepisów prawa dotyczących systemu zarządzania oraz zapewniających zgodność działania banku z przepisami prawa,
- bieżącego monitorowania i oceny poziomu ryzyk istotnych, w tym kredytowego i operacyjnego oraz adekwatności kapitałowej,
- działań służących samodzielnemu utrzymaniu kapitału zapewniającego spełnienie wymogu połączonego bufora,
- spraw członkowskich,
- organizacji Zebrań Grup Członkowskich oraz Zebrania Przedstawicieli,
- spraw pracowniczych, w tym w obszarze szkoleń oraz polityki wynagrodzeń,
- działalności kredytowej, w tym decyzji kredytowych oraz zmian w rezerwach celowych,
- polityki rachunkowości,
- spraw administracyjnych i gospodarki własnej, w tym kosztów funkcjonowania banku,
- obszaru IT, w tym rozwoju infrastruktury informatycznej oraz prawidłowego funkcjonowania produktów i usług bankowości elektronicznej,
- analizy ustaleń i wniosków w obszarze efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
- reklamacji, spraw sądowych.

Członkostwo w Banku

Członkami Powiatowego Banku Spółdzielczego mogą być osoby fizyczne mające pełną zdolność do czynności prawnych i mające miejsce zamieszkania lub zatrudnienia na terenie działania Powiatowego Banku Spółdzielczego, lub osoby prawne mające siedzibę na terenie działania Powiatowego Banku Spółdzielczego. Wysokość jednego udziału to kwota 250 zł. Bank na dzień 31.12.2019 roku zrzeszał 5 701 członków w tym jedną osobę prawną. W okresie sprawozdawczym ubyło 82 członków i przybył 1 członek. Wysokość funduszu udziałowego na koniec roku 2018 wyniosła: 1 469,5 tys. zł.

W rozbiciu na poszczególne jednostki organizacyjne stan ten przedstawia się następująco:

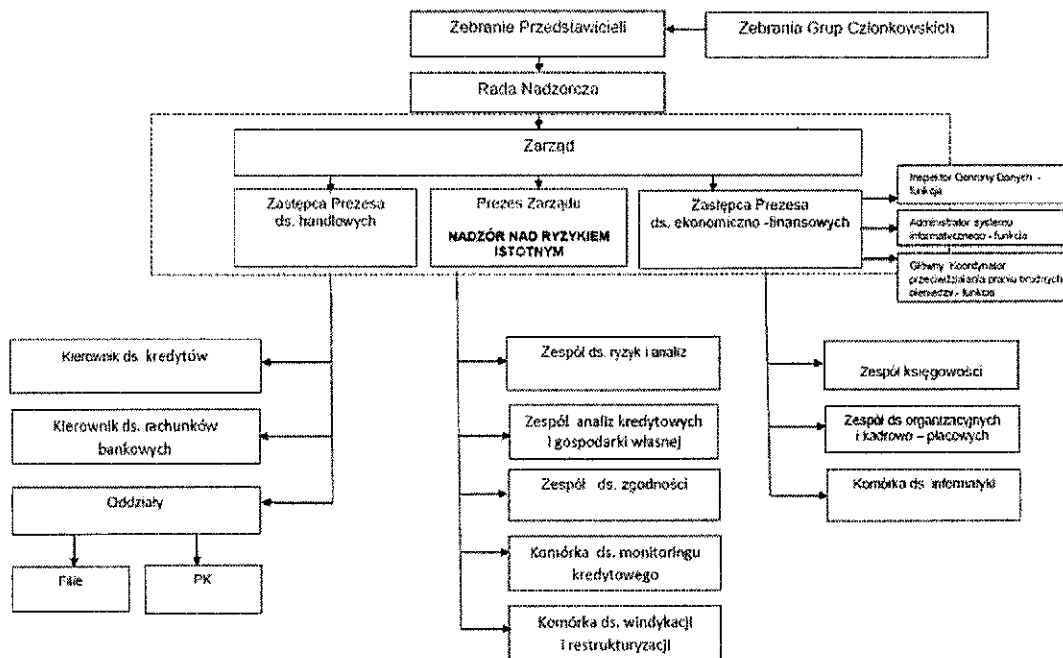
Placówka	Ilość udziałowców	Kwota udziałów w zł
Inowłódz	290	76 000
Tomaszów Maz	83	23 000
Rzeczyca	484	126 750
Poświętne	426	107 250
Budziszewice	911	237 750
Wolbórz	950	240 750
Ujazd	894	240 000
Będków	578	144 500
Czarnocin	581	145 250
Rokiciny	504	128 250
RAZEM	5 701	1 469 500

Organizacja wewnętrzna Banku

Siedziba banku mieści się w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. Handlowej 35/37. Działalność prowadzona jest w Centrali oraz 15 jednostkach położonych na terenie powiatów: tomaszowskiego, opoczyńskiego i piotrkowskiego. Jest to 6 oddziałów, 4 filie i 5 punktów kasowych.

W okresie sprawozdawczym zmiany przeprowadzane były w obszarze działalności handlowej. Postanowiono zamknąć dwa punkty kasowe: jeden w Tomaszowie Mazowieckim oraz jeden w Spale, w zamian otworzono jeden punkt kasowy w Tomaszowie Mazowieckim.

Na koniec 2019 roku struktura organizacyjna Banku przedstawiała się następująco:

Poszczególnymi jednostkami i komórkami organizacyjnymi kierują bezpośrednio:

- Centralą – Zarząd banku,
- Oddziałami – Dyrektorzy Oddziałów,
- Filiami – Kierownicy Filii,
- Zespołami – Kierownicy / Koordynatorzy.

Członkowie Zarządu sprawują nadzór pionowy nad wyznaczonym obszarem działania banku.

Nadzorowi pionowemu ze strony Zarządu podlegają:

- Prezesowi Zarządu, któremu powierzono nadzór nad ryzykiem istotnym: Zespół ds. ryzyk i analiz, Zespół analiz kredytowych i gospodarki własnej, Zespół ds. zgodności, Komórka ds. monitoringu kredytowego, Komórka ds. windykacji i restrukturyzacji,
- Zastępcy Prezesa Zarządu ds. handlowych: Kierownik ds. kredytów, Kierownik ds. rachunków bankowych, Dyrektorzy oddziałów,
- Zastępcy Prezesa Zarządu ds. ekonomiczno-finansowych: Zespół księgowości, Zespół ds. organizacyjnych i kadrowo-płacowych, Komórka ds. informatyki, a także Inspektor ochrony danych, Administrator systemu informatycznego oraz Główny koordynator ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Na koniec 2019 roku stan zatrudnienia wyniósł 99 pracowników. Stan zatrudnienia w porównaniu do 2018 roku zmniejszył się o 3 etaty.

W poszczególnych placówkach zatrudnionych było:

- Centrala – 25 osoby, w tym 3 osobowy Zarząd banku,
- Oddział Będków – 19 osoby,
- Oddział Budziszewice – 11 osób,
- Oddział Inowłódz – 14 osób,
- Oddział Tomaszów Maz. – 15 osób,
- Oddział Ujazd – 8 osób,
- Oddział Wolborz – 7 osób.

W banku wyodrębnionych jest 16 stanowisk kierowniczych, w tym w placówkach operacyjnych 9 stanowisk oraz w Centrali 7 stanowisk. Stanowiska kierownicze wraz z Zarządem stanowią 19% załogi.

Spośród 99 pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę:

- 94 osoby pracują w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym 8 osób na umowy terminowe,
- 5 osób pracuje na niepełnych etatach.

61 na 99 pracowników, tj. 62 % posiada wykształcenie wyższe, przy czym w Centrali banku jest to 72% pracowników. Największy udział procentowy osób z wykształceniem wyższym jest w grupach wiekowych do 30., 40. i 50. roku życia, co ilustruje poniższa tabela:

Przedział wiekowy	Ilość pracowników	Wykształcenie wyższe	Udział % w przedziale
≤ 30	4	4	100%
31 - 40	29	27	93%
41- 50	17	16	94%
51- 60	31	8	26%
> 60	18	6	33%
Ogółem	99	61	62%

Polityka szkoleniowa banku realizowana była na podstawie planu szkoleń oraz elastycznego reagowania na bieżące potrzeby. W 2019 roku zostało zrealizowanych 106 tematów szkoleń, w których uczestniczyło łącznie 353 pracowników banku. W większości były to szkolenia

zewnątrzne, organizowane przez wyspecjalizowane firmy i ośrodki szkoleniowe. Przeprowadzono również szkolenia w siedzibie banku, przeznaczone dla większości pracowników. Potrzeba szkolenia wynika między innymi z konieczności wdrożenia w bieżącej pracy nowych oraz zmieniających się przepisów krajowych, jak również przepisów wynikających z wymogów unijnych. Koszt szkoleń pracowników wyniósł 64 080 zł, natomiast Rady Nadzorczej 12 089 zł. Poniżej przedstawiony jest przybliżony udział poszczególnych obszarów tematycznych w kosztach ogólnych szkoleń pracowników:

Rodzaj szkolenia	Koszt w zł	Struktura
Ryzyka bankowe	3 845	6,0%
Ryzyko braku zgodności i kontrola wewnętrzna	2 901	4,5%
Organizacja i zarządzanie	3 703	5,8%
Kredyty	2 153	3,3%
Monitoring	2 918	4,6%
Windykacja	1 107	1,7%
Rachunki bankowe	13 284	20,7%
Pranie pieniędzy	6 396	10%
Informatyka i ochrona informacji	4 009	6,3%
RODO	2 065	3,2%
Rachunkowość, sprawozdawczość, podatki, gotówka	6 672	10,4%
Prawo pracy i ubezpieczenia społeczne	3 109	5,0%
BHP	270	0,4%
Koszty dojazdów, noclegów i pozostałe	11 650	18,2%
Ogółem	64 080	100%

Przepisy prawa

Zakres działalności Powiatowego Banku Spółdzielczego w Tomaszowie Mazowieckim wyznacza Statut banku oparty, jak wspomniano na wstępie, na przepisach Ustawy Prawo spółdzielcze, Ustawy Prawo bankowe oraz Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Polityka rachunkowości banku powstała w oparciu o zapisy Ustawy o rachunkowości, Ordynacji podatkowej, Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz przedmiotowych rozporządzeń, w szczególności:

- Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków,
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach,
- Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie określenia wzorcowego planu kont dla banków,
- Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Przyjęte normy (zasady) postępowania

Zarząd banku zobowiązał się do stosowania w zakresie swoich kompetencji Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, przyjętych uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego Nr 218/2014 z dnia 22 lipca 2014 roku i w związku z tym przyjął Politykę Ładu Korporacyjnego uwzględniając zasadę proporcjonalności wynikającą ze skali, charakteru oraz specyfiki działalności banku, a także jego możliwości technicznych i organizacyjnych. Polityka reguluje następujące obszary:

- Organizacja i struktura organizacyjna, w zakresie której w banku przyjęty jest Regulamin organizacyjny wraz ze strukturą organizacyjną. Pracownicy banku mają zapewniony odpowiedni dostęp do informacji o zakresach uprawnień poszczególnych komórek organizacyjnych poprzez publikację Regulaminu organizacyjnego w intranecie PBS. Bank wprowadził anonimowy sposób powiadamiania Zarządu lub Rady Nadzorczej o nadużyciach. Bank stosuje plan zachowania ciągłości działania w sytuacjach kryzysowych.
- Relacja banku z udziałowcami, w ramach których bank zapewnia udziałowcom właściwy dostęp do informacji. W banku obowiązują przyjęte Zasady dobrych praktyk. W okresie sprawozdawczym nie odnotowano uwag w zakresie relacji banku z udziałowcami.
- Zarząd ma charakter kolegialny. W świetle art. 22aa ustawy Prawo bankowe Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej banku spełniają wskazane warunki i zalecenia wymagane dla organów banku. W roku sprawozdawczym

w związku z przejściem na emeryturę, odwołano członka Zarządu ds. ekonomiczno-finansowych oraz członka Zarządu ds. handlowych, powołując w to miejsce nowych członków Zarządu. Wobec powyższego Rada Nadzorcza dokonała oceny wstępnej kandydatów na członków Zarządu przed powołaniem ich do Zarządu. Dokonano także oceny kolegialnej członków Zarządu w nowym składzie. W wyniku oceny stwierdzono, że wszyscy członkowie Zarządu posiadają niezbędne kwalifikacje do pełnienia swych funkcji. Ponadto stwierdzono, że indywidualne kompetencje poszczególnych członków Zarządu powodują, że Zarząd jako organ jest zdolny do zapewnienia efektywnego zarządzania we wszystkich obszarach działania banku. Obowiązki i uprawnienia Zarządu są jasno określone w formie pisemnej. Rada Nadzorcza posiada informacje na temat aktywności pozazawodowej członków Zarządu. Zarząd składa kompleksowe sprawozdania i informuje regularnie Radę Nadzorczą o elementach istotnych dla oceny sytuacji, ryzyku i wydarzeniach mających wpływ lub mogących mieć wpływ na działanie banku.

- Rada Nadzorcza. Członkowie Rady Nadzorczej banku posiadają kompetencje do należytego wykonywania obowiązków nadzorowania banku. W 2019r. Zebrania Grup Członkowskich dokonały oceny kwalifikacji poszczególnych członków Rady Nadzorczej. Na podstawie dokumentacji z Zebrań stwierdza się, że wszyscy członkowie Rady posiadają kompetencje do należytego wykonywania obowiązków nadzorowania działalności banku. Ponadto Zebranie Przedstawicieli 18 czerwca 2019 roku po zapoznaniu się ze sprawozdaniem Rady oraz po zapoznaniu się ze sprawozdaniami z osiągniętej ilości punktów przez członków Rady Nadzorczej sporządzonymi w ramach postępowań kwalifikacyjnych przez Zebrania Grup Członkowskich stwierdziło, że Rada Nadzorcza jako organ jest zdolna do zapewnienia efektywnego nadzoru we wszystkich obszarach działania banku. Nadzór wykonywany przez Radę Nadzorczą ma charakter stały.
- Polityka w zakresie outsourcingu W banku obowiązuje „Procedura powierzania wykonywania czynności związanych z działalnością bankową w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Tomaszowie Mazowieckim”.
- Kultura ryzyka i standardy etyczne. W banku przyjęto „Zasady kultury ryzyka”, zgodnie z którymi prawidłowa i spójna kultura ryzyka polega na wdrożeniu i stosowaniu odpowiednich polityk w zakresie ryzyka, dawaniu przykładów poprawnych działań, komunikacji celów i szkoleniom w zakresie ryzyka

dla pracowników, a także stosowaniu odpowiedniego systemu motywacji, zachęcającego do prawidłowych postaw jest kluczowym elementem skutecznego zarządzania ryzykiem.

- Konflikt interesów. W banku obowiązuje „Polityka zarządzania konfliktami interesów”.
- Polityka wynagradzania. Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagradzania członków Rady Nadzorczej oraz Zarządu. Zebranie Przedstawicieli przyjęło „Politykę wynagrodzeń członków organu nadzorującego w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Tomaszowie Mazowieckim” oraz ustaliło wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej adekwatnie do pełnionych funkcji. Członkowie Rady Nadzorczej powołani do pracy w komitetach są wynagradzani adekwatnie do dodatkowych zadań wykonywanych w ramach danego komitetu. Zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej są transparentne. Rada Nadzorcza przyjęła „Politykę wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Tomaszowie Mazowieckim” oraz „Regulamin wynagradzania członków Zarządu Powiatowego Banku Spółdzielczego w Tomaszowie Mazowieckim”. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzoną polityką wynagradzania, w tym dokonuje weryfikacji spełnienia kryteriów i warunków uzasadniających uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia przed wypłatą całości lub części tego wynagrodzenia. Wynagrodzenia członków Zarządu banku oraz osób pełniących kluczowe funkcje są finansowane i wypłacane ze środków banku.
- Polityka informacyjna. Bank prowadzi przejrzystą politykę informacyjną, uwzględniającą potrzeby jego udziałowców oraz klientów, zapewniając udziałowcom i klientom banku równy dostęp do informacji. Na stronie internetowej banku została zamieszczona „Polityka informacyjna” oraz aktualne Ujawnienie informacji dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji ujawniane zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, część ósma wraz z oświadczeniem Zarządu, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka banku. Pozostałe informacje określone w Polityce są dostępne w Centrali oraz placówkach banku.

Ponadto na stronie internetowej banku zamieszczono podstawowe informacje o banku, informacje w zakresie stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego, ujawnienie wynikające z art. 111a ustawy Prawo bankowe, a także informacje o zasadach składania reklamacji, skarg i wniosków. Bank ogłasza sprawozdanie z działalności banku oraz cały opis systemu zarządzania na stronie internetowej Banku. Na wniosek Komisji Nadzoru Finansowego, bank będzie ogłaszał także informacje o których mowa w art. 431 – 455 rozporządzenia nr 575/2013.

- Polityka wprowadzania nowych produktów i usług oraz działalność promocyjna i relacje z klientami. Bank dokłada starań, aby oferowane produkty i usługi były adekwatne do potrzeb klienta, a niezbędne informacje dotyczące produktu lub usługi finansowej, mające znaczenia dla podjęcia przez klienta decyzji, są udostępniane klientom w taki sposób, aby mieli możliwość swobodnego zapoznania się z ich treścią przed zawarciem umowy. W banku obowiązuje „Polityka marketingowa” określająca swą treścią zasady działania banku w obszarze wpływania na postrzeganie banku lub jego produktów przez obecnych i potencjalnych Klientów, Interesariuszy oraz Społeczności lokalne, a także wspierania procesów sprzedażowych produktów banku lub produktów objętych kampanią promocyjną SGB przez komunikację zewnętrzną. Bank prowadzi zorganizowaną formę rozpatrywania skarg i reklamacji na podstawie przyjętych przez Zarząd „Zasad składania i rozpatrywania skarg i reklamacji”.
- Kluczowe systemy i funkcje wewnętrzne. W ramach systemu zarządzania funkcjonuje w banku system kontroli wewnętrznej. Bank posiada system kontroli wewnętrznej obejmujący wszystkie jednostki organizacyjne. Za zorganizowanie oraz prawidłowe funkcjonowanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Prezes Zarządu. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność. Pracownikom Zespołu ds. zgodności zapewniono możliwość bezpośredniego komunikowania się z Zarządem oraz Radą Nadzorczą. Rada Nadzorcza systematycznie otrzymywała informacje o ryzykach zidentyfikowanych w działalności banku oraz o działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tymi ryzykami.

-

Aktualna sytuacja finansowa Banku

Suma bilansowa

Bank w 2019 roku realizował zadania określone w Strategii zarządzania Bankiem na lata 2019 – 2021 oraz wynikające z planu ekonomiczno-finansowego na rok 2019. Rozmiary prowadzonej działalności Banku na koniec okresu sprawozdawczego zamknęły się sumą bilansową w wysokości 396 142 tys. zł, która wzrosła o 44 757 tys. zł w stosunku do 2018 roku tj. o 12,7% i był to wzrost większy o 5,5 punktu procentowego od zakładanego w planie finansowym. Głównym źródłem tak dynamicznego wzrostu sumy bilansowej był przyrost zobowiązań wobec klientów o 44 033 tys. zł, w tym od sektora niefinansowego o 34 768 tys. zł. Zgromadzone środki, z uwagi na stabilizację portfela kredytowego, lokowane były na lokatach międzybankowych w banku zrzeszającym.

Warto nadmienić, że gromadzone przez klientów w banku środki pieniężne są gwarantowane przez Bakowy Fundusz Gwarancyjny do kwoty 100 tys. EUR oraz stanowią podstawowe źródło finansowania kredytów.

Bank oferuje konkurencyjne oprocentowanie dla produktów depozytowych i kredytowych oraz kompetentną fachową i szybką obsługę klientów.

Główne pozycje aktywów

W strukturze aktywów największą pozycję stanowią należności od sektora finansowego, które na 31.12.2019 roku wyniosły 230 818,7 tys. zł (dynamika 125,2%). Drugą pod względem wielkości pozycją w strukturze aktywów są należności od sektora niefinansowego. Wartość tych należności wyniosła 122 255,8 tys. zł i w porównaniu do stanu na dzień 31.12.2018r. zmniejszyła się o 4 057,9 tys. zł, czyli o 3,2%.

Łączna wartość portfela kredytowego w ujęciu nominalnym wyniosła na 31.12.2019 roku 157 777 tys. zł i wzrosła w porównaniu do 2018 roku o 183 tys. zł, dynamika wyniosła 100,1%. Kredyty dla sektora niefinansowego zmniejszyły się w 2019 roku o kwotę 2 845 tys. zł i wyniosły 129 113 tys. zł, dynamika wyniosła 97,8%. Kredyty dla sektora budżetowego zwiększyły się w 2019 roku o kwotę 2 318 tys. zł i wyniosły 27 954 tys. zł dynamika 109%.

Poniższa tabela przedstawia strukturę podmiotową portfela kredytowego

Wyszczególnienie	31.12.2018		31.12.2019		Dynamika	Zmiana struktury / wskaźnika
	stan w tys. zł	udział w %	stan w tys. zł	udział w %	r/r	r/r
osoby fizyczne	47 088	29,88%	48 651	30,84%	103,32%	0,96%
Rolnicy	58 936	37,40%	57 394	36,38%	97,38%	-1,02%
przedsiębiorcy indywidualni	12 011	7,62%	11 523	7,30%	95,94%	-0,32%
spółki, spółdzielnie - MSP	13 923	8,83%	11 544	7,32%	82,91%	-1,52%
jednostki budżetowe	25 636	16,27%	27 954	17,72%	109,04%	1,45%
podmioty finansowe	0	0,00%	711	0,45%	0,00%	0,45%
wartość portfela kredytowego (bez pozabilansu)	157 594	100,00%	157 777	100,00%	100,1%	

Należności zagrożone w porównaniu do 2018 roku wzrosły o kwotę 1 382 tys. zł i wyniosły 8 011 tys. zł (są to należności od sektora niefinansowego), co stanowi 5,08 % obliwa kredytowego. Wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami celowymi (na kapitał) wynosi na koniec 2019 roku 55,96%.

Inne istotne pozycje aktywów to:

- należności od sektora budżetowego: 27 961,4 tys. zł.
- kasa, operacje z bankiem centralnym: 9 099,4 tys. zł.
- aktywa trwałe: 3 823,8 tys. zł.
- inne aktywa: 1 881,2 tys. zł.

Bank posiada akcje Banku Zrzeszającego o łącznej wartości bilansowej na dzień 31 grudnia 2019 roku w wysokości 1 780,7 tys. zł. Udział w kapitale oraz w głosach na WZA nie przekracza 1%. Bank posiada udział w wysokości 1 tys. zł w Spółdzielczym Systemie Ochrony. Bank posiada także 300 sztuk Bankowych Papierów Wartościowych (Serii D, emitowanych przez SGB Bank S.A. o łącznej wartości (z odsetkami) 301,6 tys. zł.

Główne pozycje pasywów

W strukturze pasywów dominują zobowiązania wobec sektora niefinansowego, które na 31.12.2019r, wyniosły 340 716 tys. zł. i wzrosły w trakcie 2019 roku o 34 767,9 tys. zł

(dynamika 111,4%). Zobowiązania wobec sektora budżetowego wyniosły 31 980 tys. zł i wzrosły w stosunku do 2018 roku o 9 265 tys. zł (dynamika 140,8%).

W łącznej kwocie zobowiązań wobec klientów sektora niefinansowego i sektora budżetowego wynoszącej 372 108,8 tys. zł, depozyty terminowe stanowią kwotę 81 927,3 tys. zł., środki bieżące stanowią kwotę 290 181,5 tys. zł.

Tabela: Struktura terminowa depozytów

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2018r. w tys. zł	Struktura	Stan na 31.12.2019r. w tys. zł	Struktura	Dynamika
Bieżące	244 083,8	74,4%	290 181,5	78,0%	118,9%
Terminowe	83 930,3	25,6%	81 927,3	22,0%	97,6%
RAZEM	328 014,1	100,0%	372 108,8	100,0%	113,4%

Utworzone rezerwy: z tytułu odroczonego podatku dochodowego, na zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych stanowią kwotę 2.381,2 tys. zł i są niższe o 201,6 tys. zł niż w 2018 roku.

Fundusze

Fundusze bilansowe wg stanu na 31 grudnia 2019 roku wyniosły 19 632,9 tys. zł. i składały się z:

- kapitału podstawowego w kwocie – 1 469,5 tys. zł,
- kapitału zasobowego w kwocie – 17 951,5 tys. zł,
- kapitału z aktualizacji wyceny w kwocie – 90,8 tys. zł,
- kapitału rezerwowego w kwocie – 142,3 tys. zł.

W porównaniu do roku ubiegłego fundusze własne kształtowały się następująco:

	2019	2018	zmiana
Fundusz podstawowy	1 469,5	1 490,9	- 21,4
Fundusz zapasowy	17 951,5	17 676,5	275,0
Fundusz z aktualizacji wyceny	90,8	90,8	-
Fundusz rezerwowy	142,3	142,3	-
Fundusz zadeklarowany a nie wpłacony	- 21,2	- 21,2	-
RAZEM	19 632,9	19 379,3	253,6

Wynik finansowy

Zysk brutto został wypracowany w kwocie 1 648,8 tys. zł., tj. 99,1 % zysku planowanego. W stosunku do 2018 roku zysk brutto był wyższy o 782,7 tys. zł. (dynamika 190,4%). Zysk netto został wypracowany w kwocie 1 035,3 tys. zł., tj. w wysokości 86,7% planowanego zysku netto. W stosunku do 2018 roku zysk netto był wyższy o 744,7 tys. zł (dynamika 356,3 %).

Podatek dochodowy wyniósł 613,5 tys. zł. tj. 37% bilansowego zysku brutto. W stosunku do roku 2018 podatek był wyższy o 38 tys. zł, a dynamika wyniosła 106,6%. Jednocześnie podatek za rok 2019 był wyższy o 143,5 tys. zł. od zaplanowanego.

Bankowość elektroniczna, płatności mobilne i karty debetowe

Od 31 lipca 2019 bank rozpoczął udostępnianie swoim klientom usługi Google Pay i BLIK tym samym umożliwił dokonywanie płatności mobilnych. Do końca 2019 roku oferta płatności mobilnych została rozszerzona o Apple Pay i Garmin Pay. W okresie sprawozdawczym dostęp do płatności mobilnych poprzez BLIK skorzystało 61 klientów banku.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku liczba kart debetowych wydanych przez bank wyniosła 3 485 sztuk. Bank wydawał karty debetowe firmowane zarówno logo Visa jak i MasterCard. Wszystkie karty posiadały funkcjonalność pozwalającą na wypłaty gotówkowe z bankomatów, jak i na obsługę płatności bezgotówkowych, w tym internetowych.

ILOŚĆ KART PŁATNICZYCH WYDANYCH DO 31.12.2019 ROKU				
Wyszczególnienie	Karty płatnicze dla klientów indywidualnych	Karty płatnicze dla klientów instytucjonalnych	Razem	Struktura w %
Inowłódz	452	102	554	15,90%
Tomaszów Mazowiecki	497	60	557	15,98%
Budziszewice	264	66	330	9,47%
Wolbórz	677	128	805	23,10%
Ujazd	311	47	358	10,27%
Będków	714	167	881	25,28%
Razem	2 915	570	3 485	100,00%

Bank posiada sieć 15 własnych bankomatów, pozwalających na bezprowizyjną wypłatę gotówki, a w ramach zrzeszeń banków spółdzielczych bezpłatne wypłaty w sieci liczącej blisko 4.000 bankomatów.

W roku sprawozdawczym Bank obsługiwał również dwa systemy bankowości elektronicznej: eCorpoNet oraz eBankNet, a ilość założonych rachunków on-line wyniosła 4 025 sztuk.

Wskaźniki finansowe i niefinansowe

Bank w związku z przynależnością do Systemu Ochrony SGB jest zobowiązany przestrzegać podczas planowania i realizacji planu finansowego limity wynikające z postanowień zawartej Umowy Systemu Ochrony. Bank realizując plan finansowy na rok 2019 przestrzegał postanowień Umowy, a limity realizowane były następująco:

Wskaźnik	Wartość limitu	Wskaźnik Banku	Przestrzeganie limitu
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	min 10%	15,31%	TAK
Współczynnik kapitału Tier I	min 11,5%	15,31%	TAK
Łączny współczynnik kapitałowy	min 13,5%	15,37%	TAK
Dźwignia finansowa	min 3%	4,90%	TAK
Wskaźnik należności zagrożonych	max 10%	6,25%	TAK
Wskaźnik orezerwowania	min 30%	64,14%	TAK
LCR	min 80%	239%	TAK

Annualizowany wynik finansowy brutto / należności z utratą wartości sektora nief. i IRiS wg wartości nominalnej pomniejszone o rezerwy i powiększone o odsetki	min 10%	47,40%	TAK
C/I	max 85%	72,66%	TAK
NSFR	min 100%	179%	TAK
Depozyty + fundusze własne / Kredyty + rzeczowy majątek trwały	min 105%	260,69%	TAK
Inwestycje finansowe / Fundusze własne	max 150%	0,01%	TAK
Zaangażowanie kapitałowe do Sumy bilansowej	min 0,5%	0,5%	TAK

Bank w 2019 roku nie realizował programu postępowania naprawczego, planu naprawy, planu ochrony kapitału czy wewnętrznego plan naprawy.

Wskaźniki charakteryzujące sytuację Banku wg stanu na 31.12.2019 są następujące:

	Wskaźnik	Opis wskaźnika	31.12.2019
I	Wskaźniki efektywności		
	ROA brutto	annualizowany zysk brutto / średnie aktywa bilansowe	0,45%
	ROA netto	annualizowany zysk netto / średnie aktywa bilansowe	0,28%
	ROE brutto	annualizowany zysk brutto / średnie fundusze podstawowe	8,39%
	ROE netto	annualizowany zysk netto / średnie fundusze podstawowe	5,27%
	Rentowność obrotu - ROS	zysk netto / przychody ogółem	6,19%
	Rentowność brutto	zysk brutto / koszty ogółem	10,93%
	Rentowność netto	zysk netto / koszty ogółem	6,86%
	Wskaźnik marży zysku	zysk netto / przychody operacyjne	6,46%
	Wskaźnik poziomu kosztów	koszty ogółem / przychody ogółem	90,14%
	Wskaźnik kosztów działania i amortyzacji	(koszty działania + amortyzacja) / przychody ogółem	62,15%
	Kosztów działania i amort. w wyniku dz. bank.	(koszty działania + amortyzacja) / wynik z działalności bankowej	74,13%
	Kosztów działania i amort. w wyniku z tyt. odsetek	(koszty działania + amortyzacja) / wynik z tyt. odsetek	93,36%
	Kosztów działania i amort. w sumie bilansowej	Annualizowane (koszty działania + amortyzacja) / aktywa bilansowe	2,82%
	Wskaźnik C/I	(koszty działania + amortyzacja) / (wynik z działalności bankowej + wynik na pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych)	72,66%
II	Wskaźniki marży		
	Dochodowość aktywów I	annualizowane przychody odsetkowe / średnia aktywa bilansowe	3,42%

	Kosztowość pasywów I	annualizowane koszty odsetkowe / średnie aktywa bilansowe	0,40%
	Marża odsetkowa I	annualizowany wynik z tyt. odsetek / średnie aktywa bilansowe	3,02%
	Dochodowość aktywów odsetkowych	annualizowane przychody odsetkowe / średnie aktywa odsetkowe wg wartości nominalnej	4,56%
	Kosztowość pasywów odsetkowych	annualizowane koszty odsetkowe / średnie pasywa odsetkowe wg wartości nominalnej	0,43%
	Marża odsetkowa II	annualizowany wynik z tyt. odsetek / średnie aktywa odsetkowe wg wartości nominalnej	4,02%
	Marża pozaodsetkowa	annualizowany wynik z tyt. opłat i prowizji / średnie aktywa bilansowe	0,78%
	Marża graniczna	(koszty działania + amortyzacja - wynik z tyt. opłat i prowizji) / średnie aktywa bilansowe	2,04%
	Rozpiętość odsetkowa	(przychody odsetkowe/średnie aktywa odsetkowe) - (koszty odsetkowe/średnie pasywa odsetkowe)	4,12%
	Dochodowość kredytów sektora niefinansowego	(annualizowane przychody odsetkowe sektora niefinansowego / średnie należności sektora niefinansowego wg wartości nominalnej)	6,85%
	Kosztowość depozytów sektora niefinansowego	(annualizowane koszty odsetkowe sekt. niefinansowego / średnie depozyty sektora niefinansowego (wg wartości nominalnej))	0,39%
III	Efektywność zatrudnienia		
	SUMA BILANSOWA na I zatr. (tys. zł)	suma bilansowa / liczba zatrudnionych	4 001
	WYNIK NETTO na I zatr. (tys. zł)	annualizowany wynik netto / liczba zatrudnionych	10
	KREDYTY SEKT. NIEFIN. i BUDŻET. na I zatr. (tys. zł)	należności wg wartości nominalnej od sekt. niefin. i budżetowego / liczba zatrudnionych	1 587
	DEPOZYTY SEKT. NIEFIN. i BUDŻET. na I zatr. (tys. zł)	depozyty wg wartości nominalnej od sekt. niefin. i budżetowego / liczba zatrudnionych	3 759
IV	Koszty pracy		
	Koszty pracy w aktywach średnich	annualizowane koszty pracownicze / średnie aktywa bilansowe	2,01%
	Koszty pracy w wyniku z działalności bankowej	koszty pracownicze / wynik działalności bankowej	52,80%
	Udział płac z narzutami w kosztach działania banku	(wynagrodzenia + narzuty) / koszty działania	73,10%
V	Struktura wyniku działalności bankowej		
	Wynik na odsetkach	wynik z tyt. odsetek / wynik z działalności bankowej	79,41%
	Wynik na prowizjach	wynik z tyt. prowizji / wynik z działalności bankowej	20,59%
VI	Rozdysponowanie wyniku działalności bankowej		
	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(pozostałe przychody operacyjne - pozostałe koszty operacyjne) / wynik z działalności bankowej	2,02%
	Koszty działania ogółem	koszty działania / wynik z działalności bankowej	72,23%
	Amortyzacja	amortyzacja / wynik z działalności bankowej	1,90%
	Różnica wartości rezerw	różnica wartości rezerw / wynik z działalności bankowej	16,13%
	Wynik brutto	wynik brutto / wynik z działalności bankowej	11,76%
VII	Ocena wypłacalności i płynności		
	Nadzorczy współczynnik wypłacalności		15,37%
	Wskaźnik płynności strukturalnej	(kasa i operacje z BC + należności od pozostałych monetarnych inst. finans. + papiery wartościowe) / (zobow. sekt. finans. + zobow. sekt. niefin. + zobow. IRiS + wierzyciele różni)	64,39%

	Wskaźnik płynności bieżącej	(kasa i operacje z BC + należności od pozostałych monetarnych inst. finans.) / (zobow. sekt. finans. + zobow. sekt. niefin. + zobow. IRiS + wierzyciele różni)	64,31%
VIII	Ocena jakości aktywów		
	Wskaźnik kredytów zagrożonych sekt. niefin. i IRiS	należności zagrożone sekt. niefin. i IRiS (WN) / należności ogółem sekt. niefin i IRiS (WN)	5,10%
	Wskaźnik kredytów pod obserwacją sekt. niefin.	należności pod obserwacją sekt. niefin. (WN) / należności ogółem sekt. niefin (WN)	0,04%
	Wskaźnik aktywów przychodowych	aktywa przychodowe / aktywa bilansowe	96,71%

Pozostałe informacje

W okresie od 30.09.2019 do 11.10.2019 w Powiatowym Banku Spółdzielczym w Tomaszowie Mazowieckim przeprowadzany był przez Instytucjonalny System Ochrony audyt w zakresie jakości aktywów i procesu zarządzania ryzykiem kredytowym na datę 30.06.2019. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości skutkujących koniecznością zmiany kategorii ryzyka lub zwiększenia kwoty rezerw celowych, a stwierdzone nieprawidłowości oceniono jako możliwe do szybkiego wyeliminowania.

Ponadto bank informuje, że:

- w 2019 roku nie korzystał z kredytów zaciągniętych u innych podmiotów,
- nie korzystał z poręczeń udzielonych przez inne podmioty,
- posiada 3 gwarancje udzielone innym podmiotom na łączną kwotę 43 tys. zł.,
- nie korzystał z gwarancji udzielonych przez inne podmioty,
- nie udzielał kredytów innym podmiotom finansowym,
- nie poręczał weksli,
- nie wystąpiły znaczące różnice pomiędzy wynikiem finansowym a wcześniej zatwierdzonym planem finansowym,
- nie zidentyfikował czynników i nietypowych zdarzeń, które wpłynęły istotnie na wynik finansowy,
- w zakresie obejmującym zobowiązanie banku do realizacji zobowiązań z tytułu prowadzonych rachunków bankowych ryzyko niewypłacalności jest niskie, a bank utrzymuje wskaźniki płynności na bardzo dobrym poziomie,
- nie wystąpiły istotne zdarzenia po dniu bilansowym, ale przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego, mające wpływ na sytuację banku,

- nie powoduje istotnego zagrożenia dla funkcjonowania środowiska naturalnego, wszelkie odpady, w tym odpady elektroniczne, odbierane są przez podmioty profesjonalnie zajmujące się recyklingiem, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa obszarów IT.

Informacje dotyczące głównych czynników ryzyka i opis zagrożeń

Zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia nr 575/2013 Parlamentu Europejskiego (UE) z dnia 26 czerwca 2013r. oraz Rozporządzeniami delegowanymi, postanowieniami zawartymi w uchwałach Komisji Nadzoru Finansowego obowiązującymi w roku 2019, bank weryfikował i dostosowywał do zmian profilu ryzyka banku i otoczenia gospodarczego w którym działał, regulacje tworzące system zarządzania ryzykami.

Zarządzanie ryzykiem zostało zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami oraz komórkami i jednostkami organizacyjnymi.

Zespół ds. ryzyk i analiz identyfikował, limitował i monitorował ryzyka oraz gromadził dane, przetwarzał je, dokonywał pomiaru, jak również raportował Zarządowi i Radzie Nadzorczej banku informacje dotyczące podejmowanego przez bank ryzyka.

Przedkładane Radzie Nadzorczej syntetyczne informacje na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony był bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, dawały Radzie Nadzorczej podstawę do oceny adekwatności i skuteczności zarządzania ryzykiem w ramach sprawowanego przez nią nadzoru.

Zarządzanie ryzykiem opierało się na trzech uzupełniających się filarach:

Filar I – zagadnienia obejmujące zasady i wyniki wyliczeń dokonane na podstawie obowiązkowych metod wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, wynikające z Rozporządzenia nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zasady przestrzegania limitów koncentracji i limitu dużych zaangażowań, zgodnie z art. 395 Rozporządzenia CRR.

Filar II – wewnętrzny proces oceny ryzyk bankowych pod kątem adekwatności funduszy własnych, mający na celu ustalenie łącznie faktycznych nadzorczych i dodatkowych wymogów kapitałowych niezbędnych na pokrycie ryzyka zgodnego z profilem i skalą

działalności banku i wielkością ryzyka. Proces przeglądu dokonywany był na podstawie obowiązujących przepisów, w tym w szczególności określonych w Rozporządzeniu nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. Parlamentu Europejskiego oraz obowiązujących uchwałach KNF dotyczących funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem oraz według zasad zawartych w procedurze szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Filar III (Dyscyplina Rynkowa) – bank ujawniał uczestnikom rynku aktualną i wiarygodną informację na temat profilu ryzyka oraz poziomu kapitału umożliwiającą ocenę działalności banku i uruchamiającą rynkowe mechanizmy dyscyplinujące, które uzupełniają i wspomagają działania nadzorcze.

Jako ryzyko istotne bank uznał te rodzaje ryzyka, które są objęte wymogiem obliczania kapitału regulacyjnego oraz rodzaje ryzyka wymienione w Dyrektywie CRD IV.

W roku 2019 na podstawie przeprowadzonej analizy i oceny, do kategorii rodzajów ryzyka istotnego w działalności banku zostały zaliczone następujące ryzyka:

Ryzyko mierzalne:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko płynności,
- ryzyko koncentracji zaangażowań,
- ryzyko biznesowe,
- ryzyko kapitałowe, w tym monitorowanie dźwigni finansowej,
- ryzyko modeli,
- ryzyko walutowe.

Ryzyko trudnomierzalne:

- ryzyko braku zgodności.

Ryzyko kredytowe

Bank stosuje wewnętrzne procedury pozwalające określić poziom ryzyka kredytowego. Wdrażane i weryfikowane procedury w tym zakresie mają na celu zwiększenie efektywności

i skuteczności identyfikacji zagrożeń oraz określenie działań podejmowanych w sytuacji zmian poziomu ryzyka.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez bank działalności kredytowej poprzez zapewnienie najwyższej jakości ocen ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec indywidualnego klienta i portfela kredytowego. Z przeprowadzanego procesu monitorowania sporządzane są okresowe analizy i oceny prezentowane Zarządowi banku i Radzie Nadzorczej.

Bank w celu ograniczania ryzyka kredytowego przyjął zasady i założenia polityki kredytowej obejmujące wprowadzenie zasad zabezpieczenia spłaty udzielonych kredytów, odpowiednie procedury wewnętrzne i mechanizmy zabezpieczania przed nadmiernym ryzykiem, ustalenie norm ostrożnościowych, limitów dotyczących między innymi koncentracji dużych zaangażowań, koncentracji wynikającej z rodzaju przyjętych zabezpieczeń, koncentracji zaangażowań indywidualnie istotnych. Bank dokonuje oceny ryzyka ekspozycji kredytowych i zgodnie z obowiązującymi przepisami tworzy odpowiednie rezerwy celowe z tytułu ryzyka kredytowego. W 2019 roku na wszystkie kredyty zagrożone zostały utworzone rezerwy celowe w wymaganej przepisami wysokości. Kredyty zagrożone dotyczyły tylko sektora niefinansowego. Utworzone rezerwy celowe na kredyty zagrożone stanowią 78,58% tych kredytów. Raporty z oceny ryzyka przedkładane są zgodnie z SIZ Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako ryzyko poniesienia bezpośredniej lub pośredniej straty spowodowanej niewłaściwymi lub wadliwymi działaniami pracowników, procedur wewnętrznych, systemów oraz przyczyn zewnętrznych. Bank analizuje i wycenia straty według podziału na straty: bezpośrednie, pośrednie, potencjalne, powiązane, odwrócone, rozciągnięte w czasie, prawie straty. Na podstawie ilości zdarzeń i wartości strat sporządzane zostają mapy ryzyka operacyjnego. W 2019 roku koszty ryzyka operacyjnego (po uwzględnieniu strat odwróconych) ukształtowały się na poziomie 261,56 tys. zł. Suma strat potencjalnych stanowiła 13,88% wskaźnika BIA ustalonego na 2019 rok. Akceptowalny poziom apetytu na to ryzyko w 2019 roku ustalony został na poziomie nieprzekraczającym 12% funduszy własnych banku. Straty potencjalne ukształtowały się na poziomie

odpowiadającym 1,43 % funduszy własnych. Poziom ryzyka operacyjnego można zatem uznać za niski a proces zarządzania ryzykiem za prawidłowy.

Raporty z oceny ryzyka przedkładane są zgodnie z SIZ Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Ryzyko stopy procentowej

Bank definiuje ryzyko stopy procentowej jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz bilansową wartość zaktualizowaną kapitału. Ryzyko to dotyczy pozycji bilansowych zarówno o stałej jak i zmiennej stopie procentowej oraz niektórych pozycji pozabilansowych. Bank dokonuje analizy struktury bilansu pod względem kształtowania się oprocentowania poszczególnych aktywów, pasywów, rozpiętości odsetkowej. Ponadto przeprowadzane są testy warunków skrajnych dotyczące wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy i zaktualizowaną wartość kapitału. Wyniki przeprowadzanych analiz i testów wykazują, że bank jest wrażliwy na ryzyko stopy procentowej. Poziom ryzyka stopy procentowej utrzymuje się na wysokim poziomie. Wpływ na ten poziom mają niskie stopy procentowe, koncentracja aktywów uzależnionych od stawek bazowych oraz niski poziom rozpiętości odsetkowej (średnie oprocentowanie aktywów – średnie oprocentowanie pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych) wynoszący na koniec 2019 roku 2,50%. Limity w zakresie ryzyka stopy procentowej nie były przekraczane. Wpływ spadku stóp procentowych o 200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną kapitału wykazał jego zmianę na poziomie 254 tys. zł. Kwota ta stanowi podstawę do wyliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego. Raporty z oceny ryzyka przedkładane są zgodnie z SIZ Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Ryzyko płynności

Płynność finansowa jest to stała zdolność do terminowego regulowania bieżących zobowiązań banku. Nawet przy prawidłowym funkcjonowaniu banku, dobrej sytuacji ekonomiczno- finansowej może wystąpić niedobór płynności, gdy skumulowane wpływy będą mniejsze niż przewidywane wypływy w określonym przedziale czasu.

Ryzyko płynności w banku wynika z niedopasowania kontraktowych terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w poszczególnych przedziałach czasowych, tj. w głównej mierze z konieczności finansowania długoterminowych kredytów depozytami o krótszej wymagalności, dlatego podstawowym celem systemu zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury bilansu banku, która umożliwi realizację określonych celów

dochodowych, przy jednoczesnym utrzymaniu ciągłej zdolności terminowego wywiązywania się banku z zobowiązań oraz przestrzeganiu nałożonych limitów ryzyka płynności, zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych (regulacyjnych). Realizując zapisy Uchwały 386 KNF bank zobowiązany był w roku 2019 do wyznaczania i monitorowania dwóch miar płynności: tj. współczynnika pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi (M3) oraz współczynnika pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (M4). Współczynniki te utrzymywały się na prawidłowym poziomie i na koniec roku wynosiły odpowiednio 2,48 i 1,88 (wobec minimalnego limitu 1%). Realizując zapisy CRR bank wyznacza i monitoruje wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR, pokazujący w jakim stopniu bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, wynikającą z braku równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności, która utrzymuje się przez okres 30 dni. Na koniec roku wskaźnik ukształtował się na poziomie 238,67% (limit minimalny 100%). Realizując dalsze wymogi rozporządzenia CRR, bank przeprowadzał w trybie kwartalnym kalkulację wskaźnika NSFR, który pokazuje w jakim stopniu bank zabezpiecza stabilne finansowanie w okresie długoterminowym zarówno w warunkach normalnych jak i skrajnych. Na 31 grudnia 2019r. wskaźnik wyniósł 180% (limit minimalny 111%). W ramach ryzyka płynności, bank przeprowadza testy warunków skrajnych zgodnie z obowiązującymi procedurami. W 2019 roku nie miało miejsca zagrożenie utraty płynności banku. Ogółem poziom ryzyka płynności można uznać jako niski. Raporty z oceny ryzyka przedkładane są zgodnie z SIZ Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Ryzyko koncentracji zaangażowań

Ryzyko koncentracji zaangażowań jest rozumiane jako ryzyko niewykonania zobowiązań przez pojedyncze podmioty lub grupy podmiotów w przypadku których prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązań zależne jest od wspólnych czynników. Bank monitoruje wykorzystanie limitów koncentracji wynikających z Rozporządzenia CRR oraz wykorzystanie limitów wewnętrznych i ostrożnościowych wynikających z regulacji wewnętrznych.

Monitoringowi podlegają w banku limity ryzyka koncentracji w zakresie ryzyk: wynikających z zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów lub podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie, wynikających z zaangażowań wobec podmiotów prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami, wynikających z zaangażowań zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia, wynikających z zaangażowania

w jednorodny instrument finansowy, wynikających z zaangażowań wobec podmiotów o których mowa w art. 79a ustawy prawo bankowe oraz art.395 CRR. Na koniec 2019 roku nie wystąpiły przekroczenia limitów wynikające z Prawa bankowego oraz Rozporządzenia CRR. W celu skuteczniejszego zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań bank przyjął dla nowo udzielanych kredytów limity niższe niż dopuszcza Dyrektywa CRR oraz Prawo bankowe. Nie wystąpiła konieczność tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka koncentracji zaangażowań. Raporty z oceny ryzyka przedkładane są zgodnie z SIZ Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe jest to ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Może się ono pojawiać w obszarze wyniku finansowego, strategicznym i otoczenia banku, w tym zmian regulacyjnych i warunków konkurencji. W celu oszacowanie wpływu niekorzystnych zmian w otoczeniu banku np. zmiany stóp procentowych, zmiany kursów walut, bezrobocie, inflacja na wynik finansowy, przeprowadzane są testy warunków skrajnych dla ryzyka biznesowego, oparte na założeniach spadku obligi kredytowego w dwóch wariantach 10% i 20% oraz drugi scenariusz zakładający spadek wyniku odsetkowego o 2% przy jednoczesnym wzroście o 2% kosztów działania banku i kosztów tworzenia rezerw celowych. Wyniki przeprowadzonych testów wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku wskazują, że zmaterializowanie się przyjętych do testów założeń przełoży się na znaczny spadek wyniku finansowego. Wymóg kapitałowy na ryzyko biznesowe wyniósł 49,95 tys. zł. Ryzyko zostało przez Bank oszacowane jako wysokie. Bank zobowiązany jest do podejmowania działań, które wykluczą zmaterializowanie się założeń przyjętych do testów.

Ryzyko kapitałowe

Głównym celem procesu zarządzania kapitałem jest stabilne utrzymanie adekwatności kapitałowej banku w długim okresie poprzez zapewnienie właściwego procesu identyfikacji, pomiaru, monitorowania, ograniczania i raportowania ryzyka kapitałowego.

Zgodnie z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych w zakresie rachunku funduszy własnych banku, kapitał banku jest prezentowany w podziale na: kapitał Tier I, kapitał Tier II, fundusze własne ogółem będące

sumą kapitału Tier I i Tier II, uznany kapitał będący sumą kapitału Tier I i Tier II, przy czym kapitał Tier II jest równy lub mniejszy niż 1/3 kapitału Tier I.

Na kapitał Tier I składają się: kapitał podstawowy Tier I oraz kapitał dodatkowy Tier I.

Kapitał podstawowy Tier I tworzy:

- a) fundusz udziałowy wykazywany w ramach korekt okresu przejściowego,
- b) kapitał rezerwowy będący sumą funduszu zasobowego i rezerwowego,
- c) fundusz na niezidentyfikowane ryzyko w działalności banku,
- d) fundusz z aktualizacji wyceny środków trwałych,
- e) wartości niematerialne i prawne.

W rachunku kapitałowym banku nie występuje kapitał dodatkowy Tier I. Kapitał Tier II banku obejmuje rezerwę na ryzyko ogólne w kwocie 75 tys. zł. Kapitał uznany (fundusze własne) banku na dzień 31.12.2019r. wynosił 19 698 tys. zł. i stanowił podstawę do wyliczenia współczynników kapitałowych. Kapitał podstawowy Tier I wynosił 19 623 tys. zł. Współczynniki kapitałowe banku na dzień 31.12.2019r. ukształtowały się następująco:

- współczynnik kapitału podstawowego Tier I (Cet 1) –15,31%,
- współczynnik kapitału Tier – 15,31%,
- całkowity współczynnik kapitałowy – 15,37%.

Bank w ramach ryzyka kapitałowego monitoruje ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej. Bank mierzy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez obliczanie, wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych. W banku w 2019 roku obowiązywał limit wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie minimum 3%. Na koniec roku wskaźnik dźwigni w banku wyniósł 4,90%

Wewnętrzny wymóg kapitałowy na poszczególne ryzyka w banku przedstawia się następująco:

Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I – razem 10 253 tys. zł w tym:

- ryzyko kredytowe – 8 369 tys. zł
- ryzyko operacyjne – 1 884 tys. zł

Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru II – razem 304 tys. zł w tym:

- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej – 254 tys. zł
- ryzyko biznesowe – 50 tys. zł,

Łączna alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I i Filaru II wynosi 10 557 tys. zł.

Współczynniki kapitałowe na dzień 31.12.2019r. spełniały wszystkie wymagania nadzorcze.

Ryzyko modeli

Bank, realizując zapisy Rekomendacji W Komisji Nadzoru Finansowego wprowadził Politykę zarządzania ryzykiem modeli oraz Zasady zarządzania ryzykiem modeli. Realizacja polityki zarządzania ryzykiem modeli przebiega prawidłowo. W banku prowadzony jest rejestr modeli oraz stosowanych metod, z uwagi na potrzebę ograniczania ryzyka operacyjnego. Oba rejestry są aktualizowane po stosownych przeglądach i aktualizacjach metod i modeli. W ramach przeglądów aktualizowane są również regulacje wewnętrzne powiązane ze stosowanymi metodami. Pracownicy banku zarządzający metodami uczestniczą w odpowiednich szkoleniach. Dotychczasowe analizy przeprowadzane przez Zespół ds. ryzyk i analiz nie wykazały wadliwego funkcjonowania metod stosowanych w banku, a co najważniejsze, nie wygenerowały również strat finansowych czy niefinansowych. Bank nie tworzy dodatkowego wymogu kapitałowego w ramach tego ryzyka.

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe w działalności banku to niebezpieczeństwo pogorszenia się sytuacji finansowej na skutek niekorzystnej zmiany kursu walutowego. Ryzyko to związane jest z niedopasowaniem odpowiednich pozycji aktywów i pasywów banku, których wartość wyrażona jest w walucie obcej jak również z zawartymi transakcjami, tj. zmiana kursu walutowego między dniem zawarcia transakcji a dniem, w którym otrzymywana jest płatność. Cele banku w ramach działalności walutowej obejmują obsługę klientów w zakresie posiadanych uprawnień walutowych oraz zapewnienie kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem banku zrzeszającego. Bank nie udziela kredytów w walutach obcych.

Według stanu na 31 grudnia 2019 roku aktywa walutowe w przeliczeniu na PLN wyniosły 160,25 tys. zł i stanowiły 0,04% aktywów banku. Całkowita pozycja walutowa wyniosła 50,3

tys. zł i stanowiła 12,8% limitu ustalonego na 2% funduszy własnych, w związku z czym bank nie tworzy kapitału regulacyjnego na ryzyko walutowe. W ramach ryzyka walutowego przeprowadzane są testy warunków skrajnych polegające na zbadaniu wpływu zmiany kursów walutowych o 30% na wynik finansowy. Testy wykazały, że w przypadku zrealizowania się przyjętych założeń suma strat potencjalnych dla pozycji walutowych wyniosłaby 25,4 tys. zł. w związku z czym bank nie tworzy dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe. W ocenie Zarządu skala działalności walutowej banku jest znikoma, a ryzyko walutowe niskie.

Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności dotyczy ograniczenia strat finansowych i niefinansowych spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych banku z regulacjami zewnętrznymi lub nie przestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych oraz ograniczenia występowania ryzyka prawnego i operacyjnego, które stanowią podstawę występowania ryzyka braku zgodności.

W banku funkcjonuje Zespół ds. zgodności, który dokonuje oceny tego ryzyka. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wystąpiły w banku niewielkie finansowe skutki braku zgodności w kwocie 22,02 zł. Zdarzenia wpisane do rejestru naruszeń compliance nie wpłynęły negatywnie na reputację banku oraz nie spowodowały wystąpienia sankcji prawnych lub regulaminowych.

W celu podniesienia kwalifikacji i ograniczania błędów wynikających z bieżącej pracy, pracownicy poszczególnych obszarów działania banku kierowani byli na szkolenia.

W celu ograniczenia ryzyka braku zgodności, bank współpracuje z biurem prawnym, które na bieżąco interpretuje kierowane zapytania prawne.

Ryzyko braku zgodności w 2019 roku ocenione zostało jako niskie. Raporty z oceny przedstawiane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej zgodnie z SIZ.

Przewidywany rozwój Banku

W ocenie Zarządu sytuacja ekonomiczno-finansowa Powiatowego Banku Spółdzielczego w Tomaszowie Mazowieckim jest stabilna, o czym świadczą podstawowe wskaźniki

ekonomiczne, takie jak: suma bilansowa, poziom kapitału i współczynniki kapitałowe. Zarówno suma bilansowa jak i zobowiązania z tytułu zgromadzonych środków wykazują tendencję wzrostową. Niestety, pierwszy kwartał 2020 roku w związku z panującą epidemią koronawirusa w Polsce i na świecie stawia bank przed trudną misją realizacji założonych celów ekonomicznych. Zarządzanie finansowe w dobie kryzysu i ograniczeń w sferze kulturowej i gospodarczej będzie wyzwaniem nie tylko naszego banku ale całego sektora finansowego. Spadek prognozowanego obciążenia, ryzyko pogorszenia sytuacji ekonomicznej kredytobiorców a także spadek stóp procentowych wskazują Zarządowi banku potrzebę podejmowania działań zmierzających do optymalizacji funkcjonowania modelu biznesowego banku, a także zabezpieczenia się przed ryzykiem. Perspektywa potrzeby ograniczenia negatywnych skutków materializacji ryzyka kredytowego jest jedną z głównych przesłanek przy planowaniu finansowym na rok 2020. Na realizację zamierzonych celów banku w 2020 roku będą miały wpływ czynniki zewnętrzne takie jak:

- dalsze kształtowanie stóp procentowych ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej, co bezpośrednio przekłada się na poziom dochodów i kosztów odsetkowych w banku,
- obciążenia na rzecz instytucji zewnętrznych,
- nakładane na banki nowe obowiązki wynikające z wprowadzanych przepisów, które wymagają ze strony banku dodatkowych nakładów finansowych na informatykę oraz szkolenia pracowników,
- utrzymująca się niepewność dotycząca perspektyw globalnej koniunktury związaną między innymi z trudnym do oceny wpływem rozprzestrzeniania się koronawirusa na aktywność gospodarczą.

W dobie kryzysu epidemiologicznego nadrzędnym zadaniem banku jest bezpieczeństwo pracowników banku, jego klientów i utrzymywanie zaufania na wysokim poziomie, na które wpływ będzie miało stabilne funkcjonowanie w niestabilnych czasach.

Bezpośrednim wyznacznikiem działalności banku w 2020 roku jest opracowany i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą plan finansowy Powiatowego Banku Spółdzielczego w Tomaszowie Mazowieckim na rok 2020.

Przyjmując założenia do planu na 2020 rok bank wziął pod uwagę prognozy dotyczące m.in: koniunktury gospodarczej, stopy bezrobocia, inflacji, stopy referencyjnej, stóp WIBID, WIBOR. Planuje się:

- wzrost funduszy własnych z tytułu nadwyżki bilansowej,

- przegląd kredytów o sytuacji straconej, przeniesienie do ewidencji pozabilansowej części ekspozycji, tym samym zmniejszenie a następnie utrzymanie portfela kredytów zagrożonych na niskim poziomie,
- zwiększenie efektywności działania banku, w tym redukcja kosztów działania,
- zorientowanie na udzielanie kredytów krótkoterminowych i średnioterminowych, szczególnie dla podmiotów dotychczasowo nie korzystających z usług banku.
- rozwój bankowości elektronicznej, w tym elektronicznych kanałów sprzedaży usług bankowych.
- osiągnięcie wyniku finansowego netto na poziomie 0,12% sumy bilansowej.

W 2020 roku planuje się wdrażanie nowych produktów i usług bankowych, a w szczególności:

- współpraca z bankiem zrzeczającym w zakresie wprowadzania produktów oferowanych w ramach wspólnych kampanii promocyjnych
- kontynuowanie współpracy z firmą SGB Leasing, w celu finansowania potrzeb klientów w formie leasingu,
- wdrożenie produktów kredytowych bezprowizyjnych, dla nowych klientów, nastawionych na ekologię,
- rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji

W 2020 roku bank będzie kontynuował modernizację i wymianę sprzętu komputerowego oraz oprogramowania. Planuje się wydatki na remonty budynków i lokali banku oraz zakup rzeczowych środków trwałych w łącznej kwocie około 200,0 tys. złotych. Na nakłady na informatykę tj. zakup oprogramowania, serwisy (np. serwisy bankomatów, serwisy programowe, opłaty za CPD, zakup programów, komputerów, drukarek itp.) przeznaczona jest kwota w wysokości 600,0 tys. zł;

Rada Nadzorcza i Zarząd banku będą realizować założoną politykę zgodnie z opracowaną Strategią zarządzania Bankiem.

Plany na 2020 rok, podobnie jak wszystkie tego typu założenia obarczone są pewnymi błędami i możliwe są przeszacowania lub niedoszacowania z uwagi na to, że czynniki mające wpływ na działalność Banku, np. konkurencja na obsługiwanym rynku, sytuacja ekonomiczno-finansowa kredytobiorców i związana z tym klasyfikacja i poziom rezerw

celowych czy poziom stóp procentowych ulegają zmianom i często znacznie odbiegają od zakładanych w planach czy różnego rodzaju analizach.

W banku jest i nadal będzie prowadzony proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. W tym celu funkcjonujący w banku system zarządzania ryzykiem jest systematycznie dostosowywany do dynamiki rozwoju działalności banku i nieustannie doskonalony poprzez zmiany w obowiązującym regulaminie organizacyjnym, a tym samym w sposobie organizacji zarządzania ryzykiem w sposób zapewniający rozdzielnie funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka od działalności operacyjnej.

Zarząd nie planuje wypłaty dywidend z zysku 2019 roku. Zarząd banku zawnioskuje do Zebrania Przedstawicieli, aby około 96% wypracowanego zysku netto za 2019 rok przeznaczyć na fundusz zasobowy.

Informacje dodatkowe

W związku z art. 111a Prawa bankowego z dnia 29 sierpnia 1997r., niniejsze sprawozdanie z działalności Banku, zawiera zalecane dodatkowe informacje:

<p>1.1) informacje o jego działalności w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 rozporządzenia nr 575/2013 za dany rok obrotowy;</p> <p>2. Informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zawierają:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nazwę, charakter i lokalizację geograficzną działalności; 2) obrót w danym roku wykazywany w sprawozdaniu finansowym; 3) liczbę pracowników w przeliczeniu na pełne etaty; 4) zysk lub stratę przed opodatkowaniem; 5) podatek dochodowy; 6) otrzymane finansowe wsparcie pochodzące ze środków publicznych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2016r. poz. 1436). 	<p>Nie dotyczy</p> <p><i>Bank działa tylko na terenie Polski</i></p>
<p>1.2) informację o stopie zwrotu z aktywów obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej;</p>	<p>0,26%</p>
<p>1.3) informację o zawarciu umowy, o której mowa w art. 141t ust. 1, stronach umowy, jej przedmiocie oraz kosztach, o ile działa w jednym z holdingów o których mowa w art. 141f ust. 1, albo o braku takiej umowy.</p>	<p>Nie dotyczy</p>

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Banku Spółdzielczego w Tomaszowie Mazowieckim podlega badaniu zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości i jest ogłaszane jako załącznik do rocznego sprawozdania finansowego Banku.

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Banku Spółdzielczego w Tomaszowie Mazowieckim w 2019 roku zostało sporządzone w oparciu o pełną sprawozdawczość finansową Banku oraz zgodnie z wymogiem Ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości.

Sporządził: Krzysztof Jabłoński

Zarząd Powiatowego Banku Spółdzielczego w Tomaszowie Mazowieckim:

PREZES ZARZĄDU

Mieczysław Grad

.....
Prezes Zarządu – Mieczysław Grad

ZASTĘPCA
PREZESA ZARZĄDU

Krzysztof Jabłoński

.....
Zastępca Prezesa Zarządu – Krzysztof Jabłoński

ZASTĘPCA
PREZESA ZARZĄDU

Andrzej Janus

.....
Zastępca Prezesa Zarządu – Andrzej Janus

Tomaszów Mazowiecki, 6 maja 2020r.